

Cultura Viva

La recerca etnològica a Catalunya

2 0 1 2

La recerca etnològica és una realitat viva però molt desconeguda al nostre país. El **Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana** ha esdevingut des de fa temps el principal motor d'aquest tipus de recerca amb la concessió anual de beques a investigadors i amb el finançament de les recerques de l'Inventari del Patrimoni Etnològic de Catalunya per part d'equips externs a la institució. Mitjançant el programa Cultura Viva, i en col·laboració amb les entitats que conformen l'Observatori per a la Recerca Etnològica de Catalunya, el CPCPTC vol donar a conèixer directament a les comunitats que han estat objecte d'estudi els resultats d'aquestes investigacions, així com d'altres sorgides de l'estímul de les entitats de l'Observatori o de la iniciativa de persones i equips d'arreu del territori.

[Vegeu +]

- La joieria en la indumentària tradicional a Tortosa i la seva rodalia.** EMD Jesús, 2 de març
- VII Jornada de recerca etnològica i centres d'estudis: presentació de l'Inventari del Patrimoni Etnològic de Catalunya.** Argentona, 3 de març
- Barraquisme, la ciutat (im)possible.** Els barris de Can Valero, el Carmel i la Perona a la Barcelona del segle XX. Barcelona, 24 de març
- Antropologia dels carrers.** Barcelona, 29 i 30 de març
- El ranxo a bord: recerca sobre la cuina de barca.** Palamós, 20 d'abril
- Inventari dels campanars i de les campanes dels municipis de la comarca de les Garrigues.** Os de Balaguer, 28 d'abril
- Can Tino, crònica d'una drassana tradicional.** Palamós, 4 de maig
- Camí de sirga.** Tortosa, 17 de maig
- Cantadors de jota.** Tortosa, 12 de juny
- Aiguardents, licors i altres destil·lats al Priorat, la Terra Alta i la Ribera d'Ebre.** Móra la Nova (data a determinar)
- La subhasta cantada de Montgat.** Palamós, 29 de juny
- La memòria d'abans: una aproximació a les tecnologies populars en l'aprofitament del medi físic a Freginals.** Freginals, 16 d'octubre
- Jornada de presentació de la recerca etnològica a les comarques de Lleida i del Pirineu.** Tàrraga, 19 d'octubre
- Les filles del mar. Les dones en la societat catalana.** Barcelona, 1 de desembre
- El poblament dispers de Masdenverge.** Masdenverge (data a determinar)

MUSEU DE LES TERRES DE L'EBRE

DATA: divendres 2 de març, 16.30 h ■ LLOC: Sala de Plens de l'EMD Jesús. Pl. de la Immaculada, 8, Jesús
CONFERÈNCIA: **La joieria en la indumentària tradicional a Tortosa i la seva rodalia.** Pepa Nogués
ORGANITZEN: Museu de les Terres de l'Ebre, Centre d'Estudis de la Indumentària Tradicional de les Terres de l'Ebre, Institut Ramon Muntaner, Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana

DATA: dijous 17 de maig, 19.30 h ■ LLOC: Biblioteca Marcel·lí Domingo. C. de la Mercè, 6, Tortosa
CONFERÈNCIA: **Camí de sirga.** Eva Castellanos i Antoni Collazos
ORGANITZEN: Museu de les Terres de l'Ebre, Institut Municipal d'Acció Cultural de Tortosa, Institut Ramon Muntaner, Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana

DATA: dimarts 12 de juny, 19.30h ■ LLOC: Biblioteca Marcel·lí Domingo (C/ de la Mercè, 6, Tortosa)
CONFERÈNCIA: **Cantadors de jota.** Eva Castellanos i Joan Vidal
ORGANITZEN: Institut Municipal d'Activitats Culturals de Tortosa, Institut Ramon Muntaner, Museu de les Terres de l'Ebre, Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana

DATA: dimarts 16 d'octubre, 19 h ■ LLOC: Ajuntament de Freginals. C. Major 11-13, Freginals
CONFERÈNCIA: **La memòria d'abans: una aproximació a les tecnologies populars en l'aprofitament del medi físic a Freginals.** Anna Añó Luna i Montse Vilanova Ros
ORGANITZEN: Museu de les Terres de l'Ebre, Ajuntament de Freginals, Institut Ramon Muntaner, Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana

DATA: a determinar ■ LLOC: Centre Cultural Masdenverge Actiu. Carretera d'Amposta, s/n, Masdenverge
CONFERÈNCIA: **El poblament dispers de Masdenverge.** Laura Tomàs Valldepérez
ORGANITZEN: Museu de les Terres de l'Ebre, Ajuntament de Masdenverge, Institut Ramon Muntaner, Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana

INSTITUT RAMON MUNTANER

VII Jornada de recerca etnològica i centres d'estudis: presentació de l'Inventari del Patrimoni Etnològic de Catalunya

DATA: dissabte 3 de març, de 10.30 a 14 h ■ LLOC: Saló de Padra (antic Ajuntament). C. Gran, 61, Argentona

P R O G R A M A

- 10 - 13.00 h **Presentació de l'IPEC.** Rafel Folch i Manel Català
- 13.00 h Presentació de recerques:
- La festa de les enamades de Vilassar de Mar, patrimoni etnològic en el record,** projecte del Centre d'Estudis Vilassarencs i del Museu Municipal de Vilassar de Mar. Alexis Serrano (Centre d'Estudis Vilassarencs)
- Les festes a Argentona des dels anys cinquanta fins a l'actualitat. Recull documental i testimonial des d'una perspectiva històrica i etnològica,** projecte del Centre d'Estudis Argentonins Jaume Clavell, l'Institut Català d'Antropologia i el Departament d'Antropologia Cultural i Història de la UB. Jordi Alsina i Martí Marfà
- 13.30 h Cloenda

ORGANITZEN: Centre d'Estudis Argentonins Jaume Clavell, Institut Ramon Muntaner, Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana

COL·LABORA: Centre d'Estudis Vilassarencs
Inscripció (gratuita) a l'Institut Ramon Muntaner. Tel. 977 401 757, carles@irmu.org
Termini d'inscripcions: 1 de març de 2011

DATA: dissabte 28 d'abril, 19 h ■ LLOC: Església d'Os de Balaguer
CONFERÈNCIA: **Inventari dels campanars i de les campanes dels municipis de la comarca de les Garrigues.** Pere Giner i Isidre Pinyol

Dins dels actes de la XXV Trobada de Campanars d'Os de Balaguer
ORGANITZEN: Ajuntament d'Os de Balaguer, Confraria de Campanars de Catalunya, Centre d'Estudis de les Garrigues, Institut Ramon Muntaner, Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional

DATA: mes d'abril (data a concretar) ■ LLOC: Sala d'actes de l'Ajuntament de Móra la Nova
CONFERÈNCIA: **Aiguardents, licors i altres destil·lats al Priorat, la Terra Alta i la Ribera d'Ebre.** Teresa Castelló i Anna Figueras
ORGANITZEN: Ajuntament de Móra la Nova, Museu de les Terres de l'Ebre, CERE - Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre, Institut Ramon Muntaner, Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana

INSTITUT CATALÀ D'ANTROPOLOGIA

DATA: dissabte 24 de març, 11 h ■ LLOC: Biblioteca El Carmel – Juan Marsé. C. de Murtra, 135-145, Barcelona

PRESENTACIÓ DEL LIBRE: **Barraquisme, la ciutat (im)possible. Els barris de Can Valero, el Carmel i la Perona a la Barcelona del segle XX.** Xavi Camino, Òscar Casasayas, Pilar Díaz, Maximiliano Díaz, Cristina Larrea, Flora Muñoz i Mercè Tatjer

Antropologia dels carrers

DATES: 29 i 30 de març ■ LLOC: Universitat de Barcelona, Campus Raval, Aula 309, 3r pis. C. de Montalegre, 6, Barcelona

P R O G R A M A

- Dijous 29 de març**
- 18.30 - 19 h **El barraquisme a la ciutat de Barcelona.** Mercè Tatjer i Cristina Larrea
- 19 - 19.30 h **Transformació urbana i canvi social al barri de La Mina.** Stefano Portelli, Núria Sánchez Armeigol, Ulrike Viccaro
- 19.30 - 20h **Destrucció i reconstrucció d'un espai urbà: Investigació etnogràfica exploratòria al barri barceloní de Vallcarca.** Marco Luca Stanchieri

Divendres 30 de març

- 18.30 - 19h **Ramadà i salut. Trobades i inflexions entre la pràctica i la visió del sistema sanitari català.** Ariadna Solé i Marta Alonso
- 19 - 19.30 h **Les festes alternatives i els dilemes de la tradició.** Adrià Pujol i Andrés Antebi
- 19.30 - 20 h **El Casino de la Rabassada: la utopia de l'oci burgès.** Sergi Yanes

ORGANITZEN: Institut Català d'Antropologia, Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana

MUSEU DE LA PESCA CÀTEDRA D'ESTUDIS MARÍTIMS (UdG – Aj. Palamós)

DATA: divendres 2 d'abril, 19 h ■ LLOC: Espai del Peix. Port de Palamós
CONFERÈNCIA: **El ranxo a bord: recerca sobre la cuina de barca.** Jaume Badias (Càtedra d'Estudis Marítims (Universitat de Girona – Ajuntament de Palamós))

DATA: divendres 4 de maig, 19 h ■ LLOC: Museu de la Pesca. Port de Palamós
CONFERÈNCIA: **Can Tino, crònica d'una drassana tradicional.** Raül Mata (Museu de la Pesca) i Jaume Badias (Càtedra d'Estudis Marítims (Universitat de Girona – Ajuntament de Palamós))
ORGANITZEN: Museu de la Pesca, Càtedra d'Estudis Marítims (UdG – Ajuntament de Palamós), Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana

DATA: divendres 29 de juny, 19 h ■ LLOC: Museu de la Pesca. Port de Palamós
CONFERÈNCIA: **La subhasta cantada de Montgat.** Núria Fernández i Laia Aleixendri
ORGANITZEN: Museu de la Pesca, Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana

MUSEU COMARCAL DE L'URGELL – TÀRRAGA MUSEU COMARCAL DE CERVERA ECOMUSEU DE LES VALLS D'ÀNEU

Jornada de presentació de la recerca etnològica a les comarques de Lleida i del Pirineu

DATA: divendres 19 d'octubre, de 10 a 14 h ■ LLOC: Museu Comarcal de l'Urgell. C. Major, 11, Tàrraga

P R O G R A M A

- 10 h **Salutació i benvinguda a càrrec de l'Il·lma. Sra. Rosa Maria Perelló Escoda,** Alcaldessa de Tàrraga
- 10.15 h **Presentació de la Jornada** a càrrec del Sr. Roger Costa (Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana), Sra. Carme Bergés (directora del Museu Comarcal de Cervera), Sr. Jordi Abella (director de l'Ecomuseu de les valls d'Àneu) i Sr. Jaume Espinagosa (director del Museu Comarcal de l'Urgell)
- 10.30 - 14 h Presentació de les recerques etnològiques en l'àmbit de les comarques de Lleida i del Pirineu.
- 10.30 - 0.50 h **La Festa Major de Tàrraga. Història, elements folklòrics i protocols.** Albert Fitó (Associació Cultural Guixanet)
- 10.50 - 11.10 h **Inventari de les col·leccions de la Casa Marimón Duran i Sanpere de Cervera.** Mònica Piera (Museu Comarcal de Cervera)
- 11.10 - 11.30 h **«Se'n parlava i n'hi havia». La bruixeria en la tradició oral pallaresa.** Pau Castell (Institut de Recerca en Cultures Medievales (IRCV), Universitat de Barcelona)
- 11.30 - 12.00 h Pausa-Cafè
- 12.00 - 12.20 h **L'aprofitament de les truites als Pirineus.** Àlex Miró i Marc Ventura (Centre d'Estudis Avançats de Blanes (CSIC))
- 12.20 - 12.40 h **En terres de llet i formatge. Transformacions agràries i patrimonialització a l'Urgellet i Baridà.** Camila del Màrmol (Universitat de Barcelona) i Carles Gascón (Consorci Ruta dels Oficis d'Ahir i Consell Comarcal de l'Alt Urgell)
- 12.40 - 13.00 h **La Central Hidroelèctrica de Terradets (1932-1935).** Jordi Solà (Comisión Nacional de Energía, Universitat de Lleida i Ajuntament de Tremp)
- 13.00 - 13.20 h **La farga catalana al Vallespir.** Gentil Puig (Centre Cultural Català del Vallespir)
- 13.20 - 13.40 h Debat i Cloenda
- 14 - 16 h Dinar

MUSEU MARÍTIM

DATA: dissabte 1 de desembre, 12 h ■ LLOC: Museu Marítim de Barcelona, Drassanes Reials de Barcelona. Avda. de les Drassanes, s/n, Barcelona

CONFERÈNCIA: **Les filles del mar. Les dones en la societat catalana.** Eulàlia Torra Borràs i Eliseu Carbonell Camós

Recerca en curs. Aquest projecte ha estat premiat amb el XII Premi de recerca Ricart i Giralt que convoca el Museu Marítim de Barcelona i l'Institut Ramon Muntaner. La presentació es farà en el marc de les III Jornades de recerca local, patrimonial i històrica marítima. Organitzades conjuntament pel l'Institut Ramon Muntaner, la Coordinadora de Centres d'estudis i el Museu Marítim de Barcelona.

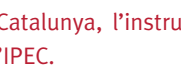
ORGANITZEN: Museu Marítim de Barcelona, Institut Ramon Muntaner, Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana i Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana

L'Inventari del Patrimoni Etnològic de Catalunya (IPEC) és un programa del Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana que té com a objectius la recerca, la documentació, la difusió i la restitució del patrimoni etnològic català. L'inventari fa anualment programes de recerca etnològica en

l'Observatori per a la Recerca Etnològica a Catalunya, l'instrument de difusió i reflexió de què s'ha dotat l'IPEC.

L'Observatori per a la Recerca Etnològica a Catalunya és un servei de l'Inventari del Patrimoni Etnològic de Catalunya. Fou creat a partir de la voluntat de conèixer puntualment i de manera actualitzada la situació de la recerca i la difusió de l'etnologia a Catalunya. La seva metodologia es basa en el treball en xarxa amb les entitats i grups que hi ha a Catalunya dedicats al patrimoni etnològic. L'Observatori es concreta sobre el territori en els interlocutors que apareixen reflectits al mapa.

Inventari del Patrimoni Etnològic de Catalunya

